

Jaarstukken 2019

gemeente
gouda

3.4.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Thema 1: Optimaliseren van schakels in de keten van zorg en ondersteuning

Aanpak personen met verward gedrag

De samenwerking met GGZ Rivierduinen in het Groene Hart Ziekenhuis is in 2019 voortgezet. De crisisdienst van GGZ Rivierduinen beschikt over een eigen spreekkamer in het ziekenhuis vlakbij de Spoedeisende hulp (SEH) en de Huisartsenpost Midden-Holland (HAP). Patiënten van de HAP en de SEH met mogelijk psychiatrische problemen kunnen zo snel worden gezien door de medewerkers van de crisisdienst.

Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd naar de rol van de huisarts in de aanpak rond personen met verward gedrag, waarbij aan de hand van complexe casussen bekeken is waar knelpunten zitten en verbeteringen mogelijk zijn. Hierover is eind 2019 een rapport gemaakt met aanbevelingen voor het vervolg.

Transformatie jeugd GGZ

In 2019 zijn er samen met de grootste jeugd GGZ aanbieders ontwikkelplannen gemaakt waarin de aanbieders zelf met innovatieve oplossingen komen die 1) bijdragen aan beheersing van het volume van de specialistische GGZ (SGGZ) 2) de toegankelijkheid, kwaliteit en beschikbaarheid beter garanderen en 3) de problematiek normaliseren en een verschuiving naar de dagelijkse leefomgeving bieden. Onder begeleiding van het regionaal contractmanagement hebben de aanbieders de plannen in het najaar aan elkaar gepresenteerd. Daarmee is een basis gelegd voor verdere samenwerking en doorontwikkeling in 2020.

Daarnaast is gestuurd op betere benutting van de mogelijkheden binnen de Basis GGZ als dit de passende zorg is en om de beschikbaarheid van SGGZ te waarborgen. Landelijk stijgt het aantal jeugdigen in de GGZ. Ook in Gouda steeg het aantal en het volume van de jeugd GGZ.

Regionale visie

De regionale visie 'gebundelde krachten' heeft geen einddatum en loopt in principe gewoon door. Begin 2019 is regionaal bekeken of bijstelling nodig is. De conclusie is dat op dit moment geen bijstelling nodig is, maar dat dit wel aan de orde is als een nieuw inkooptraject gestart moet worden.

In 2019 is het proces gestart voor verlenging van de deelovereenkomsten Wmo en jeugdhulp voor de periode 2021 - 2022. De RDS en de vijf gemeenten in Midden-Holland staan achter het huidige inkoopmodel, op voorwaarde dat er voldoende aandacht is voor verfijning en doorontwikkeling van het model.

Nieuwe ondersteuningsconcepten ontwikkelen met andere financiers

In het samenwerkingsverband Gedeelde zorg zijn in 2019 twee projecten gestart waarbij de gemeenten in Midden-Holland zijn betrokken: de Juiste zorg op de juiste plek en Samen in de Buurt. Samenwerking wordt gezocht om op basis van gegevens over bijvoorbeeld zorggebruik voorspellingen te doen. Achterliggende gedachte is dat de zorg zoals die nu ingericht is niet houdbaar is voor de toekomst. De start hiervan is in 2019 gemaakt en zal in 2020 verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

Minder maatwerk, meer algemene voorzieningen

De ambitie is om te komen tot een goede verhouding van hulp met en zonder beschikking. Hierbij wordt gestreefd naar een vermeerdering van de hulpverlening dichtbij huis en zonder beschikking ten opzichte van hulp met een beschikking. Meer oplossingen die geboden en gevonden worden met behulp van eigen netwerk, vrijwilligers, voorliggende voorzieningen of basishulp zoals geleverd door het sociaal team. Op deze manier passende hulpverlening leveren lukt steeds beter, toch resulteert dit (nog) niet in een teruggang van het aantal maatwerkvoorzieningen. De toename van het aantal maatwerkvoorzieningen bij jeugd en bij Wmo sinds de invoering van het abonnementstarief is een landelijk beeld.

Wet verplichte GGZ

In een regionale samenwerking in Hollands Midden is de implementatie van de Wet verplichte GGZ (Wvvgz) voorbereid. In regionaal verband zijn afspraken gemaakt met de RDOG voor uitvoering van (onderdelen) van de wet, zoals het verkennend onderzoek. Juridische en financiële aspecten zijn geregeld. Eind 2019 was alles gereed voor het ingaan van de wet.

Decentralisatie Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang en transformatie van de zorg

Landelijk is besloten om de decentralisatie van de maatschappelijke opvang uit te stellen. De regionale spraken rondom de decentralisatie van beschermd wonen zijn in 2019 vastgelegd en worden in 2020 ter informatie naar de gemeenteraden gestuurd. De centrumfunctie van Gouda wordt in stand gehouden voor de regionale voorzieningen. De transformatieopgave is een regionale uitvoeringsagenda vastgelegd.

Thema 2: Integrale toegang

Integrale toegang complexe en meervoudige vraagstukken

In 2019 is de visievorming afgerond om te komen tot een model voor een organisatorische integrale toegang sociaal domein. Voor de inwoners van Gouda komt er één toegang voor alle maatwerkvoorzieningen. De vraagstukken rondom dienstverlening in het sociaal domein zijn verbonden met het traject 'visie op dienstverlening' gemeentebreed. Daarnaast streven we ernaar de laagdrempelige basishulp van de sociale teams in de wijk en de relatie van het sociaal team met het vrijwillig kader te verstevigen. Zodoende is het voornemen de mandatering van de taken 'onderzoek en advisering' en 'zorgcoördinatie' aan het sociaal team in te trekken en vanaf 2021 bij de gemeente te beleggen (onder voorbehoud van bestuurlijke besluitvorming).

De uitvoerende afdelingen in het sociaal domein geven we op grond van een combinatie van levensfasen en leeftijd van de inwoners vorm. Dit betekent dat de huidige afdelingen Zorg en Welzijn, Inkomen, Werk en Participatie worden omgevormd naar drie integrale afdelingen: 'opgroeien en start arbeidsmarkt', 'werk en financiën' en 'zorg en ondersteuning'. Binnen elke afdeling wordt de benodigde expertise rondom de vraag van de inwoner georganiseerd. Dit stimuleert integraal denken en werken en stimuleert de samenwerking over de van toepassing zijnde wetten in het sociaal domein.

In 2020 staat de besluitvorming en de realisatie en implementatie centraal.

Sociaal teams

In 2019 hebben de drie sociaal teams in Gouda in de gebieden Noord, Oost en West basishulp geboden aan kwetsbare huishoudens in Gouda. Het beoogde bereik is daarbij behaald. De sociaal teams 0 – 100+ zijn begin 2018 gestart. 2019 stond daarbij in het teken voor doorontwikkeling. Hiervoor zijn een viertal speerpunten gehanteerd (aansluiting met scholen, bijdragen aan oplossingen voor mensen met financiële problemen, meer vernieuwende oplossingen dichterbij en hoogwaardige bedrijfsvoering en tevreden medewerkers).

In 2019 is ook gestart met de oriëntatie op de periode 2021 en verder na afloop van de intentieverklaring. Vanuit de wens om te komen tot een integrale uitvoeringsorganisatie binnen de gemeente en de noodzaak om richting het sociaal team te komen tot een realistische en uitvoerbare opdracht.

Begin 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met een extra investeringskrediet voor de Lekkenburg. De realisatie van het buurtservicecentrum (BSC) Noord is in 2019 gestart. Het BSC Noord is de thuisbasis voor het sociaal team noord.

Thema 3: Preventie

Preventie kinderen en jongeren

Vroegsignalering staat hier centraal, met als doel gerichte acties ter voorkoming van problemen waaronder de gevolgen van complexe gezinssituaties en echtscheidingen. In 2019 is een analyse uitgevoerd van de problematiek en mogelijke oplossingen.

Het aanbod voor ouders in echtscheiding is geïnventariseerd en begin 2020 zal op basis hiervan bekeken worden wat er aanvullend nodig is. In samenwerking met het Regiolab Scheiden zonder Schade is een handreiking bij echtscheiding ontwikkeld die door sociaal teams gebruikt kan worden, onder meer om problemen bij kinderen bij een echtscheiding eerder in beeld te krijgen.

In 2019 is een pilot gestart met een risicjongerenoverleg waarbij ketenpartners vanuit zorg- en veiligheidsdomein aansluiten om jeugd die opvalt door onder andere overlastgevend gedrag op straat en school beter in beeld te krijgen, onder regie van de gemeente. Er is een aantal werkateliers georganiseerd waarbij met deze partners een werkwijze over delen van informatie is afgesproken, met een AVG-toets. Naar aanleiding daarvan worden de werkprocessen in 2020 aangepast.

Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

In 2019 is de Regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis Hollands Midden vastgesteld. Deze regiovisie loopt tot 2023 en heeft drie actielijnen: 1). Eerder en beter in beeld; 2). Geweld stoppen en duurzaam oplossen; en 3). Bijzondere doelgroepen.

Er zijn in 2019 tien projecten opgestart. De eerste resultaten zijn (concept-)handreikingen voor gemeenten om de Meldcode te implementeren, en om de aanpak van mensenhandel en ouderenmishandeling (financiële uitbuiting en ontspoorde mantelzorg) vorm te geven.

Veel projecten hebben betrekking op het versterken van de samenwerking tussen organisaties in de veiligheidsketen. Zo wordt inzichtelijk gemaakt welke (geanonimiseerde) data bij Veilig Thuis, sociaal teams en vrouwenopvang beschikbaar zijn om gezinnen/huishoudens waar sprake is van geweld eerder en beter in beeld te krijgen en passende zorg te bieden. Om de samenwerking tussen Veilig Thuis en de sociaal teams te versterken worden de afspraken over overdracht en verantwoordelijkheidsverdeling geactualiseerd. De samenwerking tussen de vrouwenopvang en de sociaal teams wordt versterkt met een methodisch onderbouwd werkproces, waarbij de focus op veiligheid voorop staat. Doel is het voorkomen van herhaling van geweld en het toewerken naar stabiele veiligheid.

Preventieve ouderenzorg

In 2019 is aansluitend op het landelijk programma Langer thuis van het ministerie van VWS een analyse gemaakt van de problematiek in Gouda en is ingezet op het voorkomen van eenzaamheid en de versterking van de professionele en informele ondersteuning thuis. In 2019 zijn er met de Voor-elkaar-pas en het opzetten van het Automaatje meer mogelijkheden om eropuit te gaan gecreëerd; een belangrijke randvoorwaarde om mee te kunnen doen.

Thema 4: Dagelijkse leefomgeving

Gewoon thuis

Gewoon thuis wordt steeds meer een volwaardig alternatief voor beschermd wonen. In 2019 is Kwintes gestart met een ambulante team om de geplande en ongeplande ondersteuning voor cliënten die gewoon thuis wonen te kunnen bieden. Ook zijn eerste stappen gezet om Gewoon thuis ook voor jongvolwassenen uit de jeugdzorg te kunnen bieden. In 2020 gaan de eerste jongeren met Gewoon thuis in de Bernardhof wonen.

Kwintes Vrouwenopvang zet in op gewoon thuis indien problemen in relaties en gezinnen resulteren in huiselijk geweld, door het bieden van ambulante ondersteuning gericht op het directe en duurzame herstel van de veiligheid.

Bij de innovatie in de maatschappelijke opvang is in 2019 gekozen voor het uitvoeren van een quickscan door een straatdokter van de Nationale straatdokersgroep. Dit is de voorbereiding op een in 2020 te starten project om de intake en medische zorg voor dak en thuislozen te verbeteren.

Gewoon thuis jeugd

In 2019 is het regionaal plan van aanpak transformatiefonds jeugd uitgewerkt en uitgevoerd. Het streven is dat meer kinderen in plaats van opname in residentieel of gesloten verblijf een oplossing thuis geboden wordt.

In 2019 is het ambulante team In Verbinding goed gaan draaien. In het team werken vijf jeugdhulpaanbieders samen. Het team kan ingezet worden wanneer er een dreiging op uithuisplaatsing is en er een complexe zorgvraag is in het gezin. Het team werkt met de JIM methodiek (Jouw ingebrachte mentor) en heeft regionaal 60 aanmeldingen gehad, waarvan 26 uit Gouda.

In september 2019 was de bestuurlijke aftrap van het project versterken pleegzorg tijdens de strategische tafel jeugd met aanbieders, verwijzers en cliëntvertegenwoordigers. Er is een start gemaakt met het plan van aanpak in samenwerking met de partners rond de thema's: werving, maatwerk binnen pleegzorg en pleegouders voor pleegouders. De experttafel jeugd rond complexe problematiek heeft in 2019 tot september 2019 regionaal 35 casussen behandeld. Er is een beweging naar meer ambulante thuiszorg en ouders zijn vast onderdeel van de bespreking geworden.

In 2019 is onderzoek gedaan naar vier uitstrooprofielen van jongeren uit de verblijfszorg jeugd en hun behoefte aan vervolgondersteuning (Wmo en wonen). De profielen lopen van zelfstandig wonen met of zonder begeleiding tot behoefte aan beschermd of beschut wonen. Dit is de opmaat naar concreet in te vullen aanbod en een verbetering van het proces van toeleiding naar ondersteund zelfstandig wonen, zoals de Bernardhof (eind 2019 gerealiseerd) en tijdelijk wonen op de Winterdijk (eind 2020).

Diverse woonconcepten

Voor Westergouwe III is een verkenning gedaan naar kansrijke woonconcepten om meer differentiatie in het woningaanbod aan te brengen en de opgave in het sociaal domein te verminderen door het woonprobleem voor deze doelgroepen op te lossen. Het gaat om ouderen, maar ook om mensen met een psychische kwetsbaarheid. Daarnaast worden er voor andere locaties in de stad verkennende gesprekken gevoerd. Het bestemmingsplan voor de Oosthoef 7 voor de realisatie van een Knarrenhof is vastgesteld.

In de regio zijn eerste stappen gezet in de realisatie van 80 beschutte woonplekken voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en jongvolwassenen met een jeugdzorgachtergrond. In 2019 is verkend welke behoefte er is in aanvulling en ter vervanging van bestaand aanbod. Een goede regionale spreiding is hierbij van groot belang. Naar verwachting gaan de eerste initiatieven in 2020 open.

Passende inrichting van de woonomgeving

In 2019 is begonnen met het opstellen van de omgevingsvisie, waarin ook aandacht is voor de toegankelijke en veilige inrichting van de woonomgeving. Daarbij wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan toegankelijke ontmoetingsplekken en aan de invloed van de ruimtelijke inrichting op de gezondheid.

In oktober heeft de gemeente "De Gouda, Niks Mis Mee-dag" gesteund. Een initiatief van de Goudse adviesraad voor mensen met een beperking en de ondernemers in de binnenstad (SOG). Tijdens die zaterdag is extra aandacht gevraagd voor toegankelijkheid van de binnenstad en winkels voor mensen met een beperking.

In 2019 is een start gemaakt met de gebiedscoalitie Westergouwe, waarin samen met betrokken partijen gewerkt wordt aan de Inclusieve wijk Westergouwe.

Mantelzorg

Zoals elk jaar zijn in 2019 weer diverse bijeenkomsten georganiseerd voor mantelzorgers en was er een druk bezochte "Dag van de mantelzorg" in de Kleisuur. In 2019 hebben alle mantelzorgers een (gratis) Rotterdampas aangeboden gekregen. Ongeveer de helft van de mantelzorgers heeft hier gebruik van gemaakt. Naast de Rotterdampas kunnen mantelzorgers ook gebruik maken van het dienstenaanbod dat voorheen op de mantelzorgpas zat.

Om de behoefte aan respijtzorg, waarbij respijtzorg staat voor het tijdelijk overnemen van de zorg, onder mantelzorgers te verkennen, is in november 2019 is een onderzoek uitgevoerd onder de mantelzorgers in Gouda. In het algemeen bevestigen de uitkomsten van de enquête de eerder ontvangen signalen dat veel mantelzorgers niet bekend zijn met de mogelijkheden van respijtzorg. Slechts een kleine groep (16%) heeft gebruik gemaakt van respijtzorg. Een grote groep (66%) is niet goed op de hoogte van de mogelijkheden van respijtzorg. Een groot deel (43%) van de mantelzorgers geeft aan geen behoefte te hebben aan respijtzorg. Als mantelzorgers ontlast willen worden door respijtzorg dan kiezen zij vaak (24%) voor zorg door familie, vrienden of kennissen. Gezien de behoefte aan overzicht wordt gestart met het opzetten van een respijtwijzer en het bekend maken hiervan. Voor het vervolgonderzoek wordt nader ingezoomd op groepen mantelzorgers waarbij de behoefte aan respijtzorg verschilt.

Thema 5: Schuldhelpverlening en armoedebestrijding

Schuldhelpverlening

Sinds januari 2018 is de uitvoering van de schuldhelpverlening weer geheel in handen van de gemeente. In 2019, het tweede volle jaar van de uitvoering door de gemeente, hebben 311 Gouwenars zich aangemeld voor schuldhelp. Er werden in dat jaar 222 dossiers beëindigd, waarvan 47% wegens succesvol afronden van het traject. Andere redenen voor beëindiging waren: verhuizing, een ander traject dan schuldhelpverlening doorlopen, geen vervolg geven aan het traject. Eind 2019 waren 206 dossiers nog in begeleiding. In veel gevallen kon een cliënt weer zelf verder na het geven van advies en informatie. Omdat de gemeente Gouda pas sinds 2018 zelf de uitvoering van schuldhelpverlening heeft opgepakt, is het niet mogelijk om deze cijfers te vergelijken met voorgaande jaren.

In oktober 2019 werd het convenant 'Goudse Standaard voor Schuldhelp' door 29 partners ondertekend. Ook werden in 2019 gesprekken gevoerd met inwoners die ervaring hebben met 'hulp bij schulden'. Die gesprekken hebben geleid tot de pilot 'Inzet van ervaringscoaches in de schuldhelp' en de ontwikkeling van een campagne om de bekendheid van schuldhelpverlening onder inwoners te vergroten: het project 'Gauw Daarbij' dat begin 2020 wordt uitgevoerd.

Armoedebestrijding

Sinds 2017 is het Goude armoedebeleid gefocust op 'meedoen' waarbij de nadruk van de voorzieningen ligt op bestrijding van armoede onder kinderen.

Dit 'meedoen' werd gefaciliteerd door:

- de invoering van het kindpakket;
- de schoolkostenregeling;
- de volledige vergoeding van deelname aan sport of cultuur en;
- sinds 2019 een regeling voor huiswerkbegeleiding.

Via de Rotterdampas werd 'meedoen' verder gestimuleerd, ook voor volwassenen. Aan verbreding van het aanbod op de Rotterdampas werd permanent gewerkt.

Uit de meest recente versie van de 'Minima effectrapportage van het Nibud' blijkt dat, mede door invoering van het nieuwe armoedebeleid (met onder andere – naast het eerder genoemde kindpakket en de Rotterdampas- een verruimde individuele inkomenstoeslag), alle Goudse huishoudtypes het basispakket kunnen bekostigen en dat het aantal huishoudtypes die ook het respakket nu kunnen bekostigen dankzij de minimaregelingen is gestegen.

De Rotterdampas was voor iedereen beschikbaar. Inwoners met een laag inkomen betaalden een sterk gereduceerd tarief en hun inwonende kinderen kregen de pas gratis. Op de kindpassen werd het kindpakket geplaatst. Inwoners die niet in aanmerking kwamen voor het gereduceerde tarief betaalden € 60 voor de Rotterdampas en hun kinderen € 12,50 per pas. Mantelzorgers konden de Rotterdampas krijgen als blijk van waardering.

Het Rotterdampasjaar loopt van maart tot maart. Van 1 maart 2019 tot eind december 2019 maakten de volgende aantallen gebruik van de pas:

Doelgroep	Volwassenen, reductietarief	Kinderen met kindpakket	Volwassenen, voltarief	Kinderen zonder kindpakket
2019	994	1309	728	338
2018	1145	1316	532	176
%	-14%	-1%	+ 37%	+92%

Ten opzichte van 2018 gebruikten iets minder volwassenen met een laag inkomen de pas. Het aantal kinderen daalde eveneens iets. Over 2019 zijn nog geen landelijke cijfers gepubliceerd maar de verwachting van het CBS begin 2019 was dat het aantal huishoudens in armoede licht zou dalen. Dit kan het lagere aantal minima verklaren. Tegelijk zijn er wel signalen dat armoede ook langduriger is. Het aantal 'niet-minima' dat de Rotterdampas in 2019 gebruikte, steeg juist. Bij de doelgroep volwassenen zijn ook de volwassenen inbegrepen die de Rotterdampas ontvingen als blijk van waardering voor hun inzet. Het doel: een niet-stigmatiserende pas, is hiermee bereikt.

Het jeugdtegoed voor de kinderen met een kindpakket bedraagt €150 per kind en kan worden besteed tot 1 maart. Op 31 december was van de uitstaande tegoeden 83% besteed. Ook kregen de kinderen met een kindpakket 2 vouchers voor deelname aan sport of cultuur. In 2019 werden 1300 vouchers verzilverd (in 2018 werden 1.182 vouchers verzilverd). De gemeente vergoedt de kosten en de betalingen vinden plaats aan de vereniging of organisatie.

Thema 6: Aan het werk en meedoen en programma 'Naar een nieuwe sociale dienst'

Bijstandsgerechtigden aan het werk en effectieve en efficiënte dienstverlening op maat voor werkzoekenden

De gemeente Gouda ondersteunde in 2019 inwoners uit de Participatiewet-doelgroep om te participeren, een opleiding af te ronden of te gaan werken. De dienstverlening werd efficiënter en effectiever op maat doordat alle cliënten (één of meerdere malen) gesproken werden, een plan van aanpak kregen en daarmee aan het werk zijn. Tevens werd ingeregeld is dat cliënten nu ook in beeld gehouden worden en het plan van aanpak actueel. Project 600 werd afgerond en gestopt.

188 Cliënten stroomden volledig uit naar werk (85 meer dan in 2018) en 194 cliënten gingen parttime werken (72 minder dan in 2018). 54 Jongeren (< 27 jaar) gingen (terug) naar school om een opleiding af te ronden al dan niet in combinatie met werken (in 2018 was dit: 50). Voor zover zij ook gingen werken, zijn zij ook meegeteld in de cijfers over uitstroom naar werk.

Garantiebanen

In 2019 werd door de gemeente Gouda voor 45 werkzoekenden met een arbeidsbeperking een garantiebaan gerealiseerd; de taakstelling voor Gouda was 60. Cliënten, die twee jaar of langer een bijstandsuitkering ontvingen, werden gescreend of zij in aanmerking kwamen voor het doelgroepenregister (en dus een garantiebaan). Hoeveel cliënten aan het werk zijn gegaan in een garantiebaan, is op dit moment niet bekend. In september 2020 wordt hierover in de Programmabegroting gerapporteerd.

Binnen de gemeente Gouda werden 41 garantiebanen gerealiseerd, die als zodanig gaan vallen binnen de kaders van de Vereenvoudigde Wet Banenafpraak; de taakstelling voor 2019 was 14. De veel hogere realisatie heeft te maken met aanpassing (verruiming) van de definitie in 2019, waardoor de Promen medewerkers in de schoonmaak en in de catering van het Huis van de Stad nu worden meegeteld.

Beschut werken

Gouda realiseerde in 2019 17 beschutte werkplekken voor werkzoekenden met de indicatie 'beschut werken'.

Statushouders

In 2019 is, net als in 2017 en 2018, onverkort ingezet op bemiddeling naar werk van statushouders. Er is een extra derde werkcoach aangesteld. Daarnaast zijn door twee externe partijen (Matchcare en Timing) aanvullende integrale diagnosegesprekken gevoerd, met als doel de mogelijkheden om te gaan werken nader te beoordelen.

Om de bemiddeling naar werk te realiseren werd onder andere wederom een lastraject met taallessen op het werk uitgevoerd, werd Social Return ingezet en werd samengewerkt met uitzendbureau Randstad, re-integratiebureau Innovium, schoonmaakbedrijf Asito, Zorgpartners Midden-Holland en MBO Rijnland.

Deze aanpak heeft geresulteerd in weer een hogere uitstroom naar werk. In 2019 stroomden 69 statushouders uit naar werk (17 meer dan in 2018) en 16 naar school.

In 2019 is begonnen met de voorbereiding van de nieuwe inburgeringswet die op 1 januari 2021 in werking treedt. Voor de inkoop van taalonderwijs wordt regionaal samengewerkt met de gemeenten Waddinxveen en Krimpenerwaard. Lokaal worden aanvullende programma's gemaakt die integratie van statushouders bevorderen.

Social Return

Via Social Return werden in 2019 62 plaatsingen gerealiseerd voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt; dit is meer dan de target van 60. Plaatsingen waren er onder meer in de zorg, de metaalbranche, projectontwikkeling Westergouwe fase 2 en bij subsidiërelaties van de gemeente.

Programma 'naar een nieuwe sociale dienst'

Met het programma 'naar een nieuwe sociale dienst' moet de dienstverlening van de sociale dienst duurzaam beter worden. In 2019 lag de focus op het in beeld brengen van cliënten en het op orde brengen van de bedrijfsvoering.

Het aantal uitkeringsdossiers daalde gestaag naar 1.597 op 1 januari 2020. Sinds de start van het programma twee jaar geleden, is dit ruim 180 dossiers minder.

Op 1 september 2019 waren 177 van de inwoners die bij de start van het programma twee jaar of langer een bijstandsuitkering ontvingen uitgestroomd. Tachtig van hen waren uitgestroomd naar werk en/of een opleiding.

Per ultimo 2019 waren er 1.179 langdurig uitkeringsgerechtigden. Over het cohort langdurig bijstandsgerechtigden kan per september 2020 in de Programmabegroting weer worden gerapporteerd.

UWV en Perspectief op Werk

De samenwerking met het UWV en de gemeenten uit de arbeidsmarktregio kreeg een impuls met als doel meer werkzoekenden naar de arbeidsmarkt te begeleiden. In het regionale actieplan "Perspectief op Werk" werden hiervoor bindende afspraken vastgelegd. Voor de uitvoering van dit plan is door het Rijk €1 miljoen ter beschikking gesteld voor de periode 2019-2020. In 2019 werd in dit kader het Werkgeversservicepunt gerevitaliseerd. Het netwerk van werkgevers werd uitgebreid opdat de sociale dienst voor zoveel mogelijk cliënten een oplossing naar werk kan bieden. Daarnaast werkt de gemeente samen met het UWV om arbeidsbepikten en werkzoekenden met psychische problematiek aan het werk te helpen. Tevens biedt het UWV arbeidsmarktinformatie, welke breed in de arbeidsmarktregio gedeeld wordt.

Ruimte voor experimenten

De pilot 'ondernemen vanuit de bijstand' werd met een jaar verlengd tot einde 2019 en stopte daarna definitief.

In plaats daarvan kwam er in 2019 een re-integratietraject 'deeltijd ondernemen en deeltijd werken voor bijstandsgerechtigden met ondernemerspotentie'. Eind oktober 2019 is de eerste groep van 12 deelnemers gestart. Hieronder waren 5 deelnemers uit de pilot 'ondernemen vanuit de bijstand' die nog niet waren uitgestroomd. Ook werden in 2019 de contouren vastgesteld voor de op te richten sociale coöperatie voor bijstandsgerechtigden met een (zeer) lange afstand tot de arbeidsmarkt. Eind 2019 begon de voorbereiding van de oprichting van de sociale coöperatie.

Jeugdwerkloosheid (zie programma 1)

Promen

Promen voert via een gemeenschappelijke regeling voor de gemeente Gouda de WSW uit. Met de invoering van de Participatiewet (PW) in 2015 is de instroom in de WSW gestopt (voor werknemers die voor 2015 onder de WSW vielen, blijft de WSW bestaan). Concreet betekent dit dat het WSW-bedrijf qua doelgroep maar ook qua 'WSW kennis en -kunde' langzaam krimpt. Daarom werd door middel van het "hoofdlijnenbesluit 2018-2025" de samenwerking met Promen herzien. Hierdoor werd er een knip aangebracht tussen de WSW-activiteiten (binnen Promen) en de PW-activiteiten (binnen de BV Prowork). De 'WSW kennis en kunde' die voor de uitvoering WSW niet meer nodig was, werd hiermee binnen BV Prowork voor de nieuwe doelgroep arbeidsbepikten ingezet.

Deze samenwerking werd in 2019 verder uitgebouwd. Promen is bezig met de transitie van een productiebedrijf naar een vooruitstrevend werkontwikkelbedrijf. Gouda en Promen werken samen aan een goede dienstverlening op basis van gedeelde doelen.

Prowork bood in 2019 leerwerkplaatsen, werkervaringsplaatsen, aangepast(e) werk(plekken, beschut werken en re-integratiemodules voor de PW-doelgroep. Tevens waren het realiseren van garantiebanen voor arbeidsbepikten in dit kader belangrijke activiteiten.

De Broekriem

De gemeente Gouda heeft Stichting de Broekriem de afgelopen vijf jaar gecontracteerd. De Broekriem (voert in 2020 een naamswijziging door en heet dan JobOn) is een landelijke opererende organisatie, is ontstaan vanuit een initiatief van werkloze jongeren en vormt een platform voor en door werkzoekenden. Dit met als doel een bijdrage te leveren om op een laagdrempelige wijze werkzoekenden te activeren en handvatten te geven en hiermee versnelt een geschikte baan te vinden. De eventmanagers van de Broekriem (zelf werkloos) organiseren gratis bijeenkomsten waarin werkzoekenden kennis, tips en ervaringen uitwisselen en elkaars netwerk benutten. Tevens worden gratis (sollicitatie)workshops gegeven (veelal door iemand uit het bedrijfsleven). Een aanzienlijk deel van de deelnemers zijn jongeren.

Thema 7: Programma Vernieuwing sociaal domein

In het programma vernieuwing sociaal domein is beoogd de inhoudelijke veranderopgave met de financiële kaders binnen het sociaal domein te verbinden als uitwerking van de bestuursopdracht Financieel gezond sociaal. In 2019 is gekozen om de programma-aanpak los te laten en de beoogde activiteiten in de lijn te beleggen. Dit heeft geresulteerd in de volgende voortgang op de onderdelen analyse en monitoring, invulling taakstelling en integrale beleidsnota sociaal domein.

Analyse en monitoring

Het verbeteren van monitoring en analyse van cijfers en ontwikkelingen in het sociaal domein is een continue proces. In 2019 is met name gewerkt aan een verbetering van de beschikbaarheid van monitoringsgegevens. Er is een grote stap gezet richting het realiseren van een dashboard sociaal domein zodat actuele informatievoorziening wordt geborgd. Dit maakt het mogelijk om tot betere interpretatie en analyse van de cijfers te komen en dit te borgen in werkwijzen.

Financiële situatie en invulling taakstelling

In 2019 zijn de maatregelen van de bestuursopdracht uitgevoerd. Het doel is om duurzaam binnen de financiële kaders invulling te geven aan de ambities van het sociaal domein.

In de bestuursopdracht zijn maatregelen opgenomen die in meer of mindere mate gerealiseerd zijn. Deze maatregelen bestonden uit zogenoemde technische maatregelen en verzilveringsmaatregelen. De technische maatregelen waren met name gericht op te behalen bezuinigingen zonder verandering in aanbod of werkwijze. De verzilveringsmaatregelen waren gericht op transformatie van de zorg. De technische maatregelen zijn voor 2019 ingeboekt. De verzilveringsmaatregelen gericht op ambulantisering en normalisering van de zorg zijn deels gehaald. De ambulantisering was gericht op een vermindering van het aantal residentiële plaatsingen jeugd en de Gewoon thuis beweging binnen het beschermd wonen. In het kader van normalisering is een interne toetsing van maatwerkadviezen van het sociaal team ingericht. Deze toetsing heeft geleid tot aanscherping van de adviezen. Daarnaast is gestart om de beschikingsvrije inzet van de basis GGZ te beleggen bij het sociaal team. Bij verschillende casussen is meer ingezet op gebruik van de basis GGZ, ondanks deze afschaling van zorg van specialistische jeugd GGZ naar basis GGZ is dit hogere gebruik van de basis GGZ in de onderlinge verhouding niet zichtbaar door de stijging van de inzet van specialistische GGZ-zorg.

Overzicht invulling taakstelling technische maatregelen en verzilveringsmaatregelen

Technische maatregelen	Vastgesteld, 2019	Gerealiseerd, 2019
Afbouw frictiekosten Sociaal Teams	100.000	135.000
Vrijval begroting	150.000	150.000
MO/VO omzetten lokaal naar regionaal budget	130.000	130.000
Afbouw procesmanagement CJG	50.000	50.000
Vervallen projectbudget preventie VO scholen	25.000	25.000
	455.000	490.000
Verzilveringsmaatregelen		
Gewoon Thuis: ambulantisieren BW	100.000	100.000
Gewoon Thuis Jeugd: ambulantisieren	200.000	200.000
Normaliseren: (s)GGZ Jeugd naar BGGZ Jeugd	250.000	0
Toets op maatwerk Jeugd	350.000	350.000
Ombuigen ongewenste effecten transformatie	200.000	0
	1.100.000	650.000
Totaal	1.550.000	1.140.000

Ondanks dat de verzilveringsmaatregelen voor een groot deel zijn gerealiseerd is in 2019 toch een tekort van circa € 3 miljoen ontstaan op het budget van (ZIN) jeugd en de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Hier liggen verschillende factoren aan ten grondslag, zoals het stijgend aantal jeugdigen dat zorg ontvangt (dat wordt veroorzaakt door een toename van verwijzingen als gevolg van bijvoorbeeld rechterlijke uitspraken), prijsstijgingen binnen de contracten, de verschuiving naar het gebruik van zwaardere zorg, een stijging van het aantal eenheden geleverde zorg en een langere looptijd van de toegekende zorg. Naast de maatregelen zijn er ook verschillende acties in gang gezet in 2019. In de gesprekken met de zorgaanbieders is meer aandacht besteed aan het nakomen van afspraken en de wederzijdse belangen om zo tot meer sturing te komen en is er regionaal in projectverband begonnen met het verbeteren van het inzicht in meer gedetailleerde kostenontwikkeling en daaruit volgend de kostenbeheersing.

Bij Wmo (hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding) zien we een forse toename van de vraag door de lagere eigen bijdragen (abonnementstarief). De gemeente heeft vanuit de wettelijke kaders weinig tot geen mogelijkheden om de gevolgen van het abonnementstarief te beperken. De enige ruimte lijkt te zitten in de gespreksvoering door de consulenten. Het gaat dan om een moreel beroep dat we doen op de inwoner. Hier is in Gouda ook al op ingezet. De signalen over de forse financiële gevolgen worden gedeeld met de VNG. De VNG heeft met het rijk afspraken over de monitoring van de effecten van het abonnementstarief. Vanuit het rijk zijn er geen toezeggingen gedaan voor compensatie.

Integrale beleidsnota sociaal domein

In 2019 is gestart met het formuleren van nieuw integraal beleid. Eind 2019 heeft de raad de uitgangspunten voor de nieuwe nota sociaal domein vastgesteld. De integrale nota wordt in 2020 ter besluitvorming gebracht ten behoeve van implementatie voor de periode 2020 en verder.